

Soru Cevap
Embriyoların Cinsiyetini Belirlemek Hakkında
Ebu Ebu Zaid'e

Soru:

es Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

Sorum, İn vitro fertilizasyon [Tüp bebek] işlemi ile embriyonun cinsiyetini belirlemek hakkındadır. Gelecekte embriyonun cinsiyetini belirlemek için tüp bebek işleminin şeri hükmü nedir? Teşekkür ederim ve Allah sizi mükâfatlandırsın.

Cevap:

Aleykum'us Selam ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

Birincisi: Embriyoların cinsiyeti belirlemek konusuna geçmeden önce, kısaca Tüp bebek ile ilgili bir şey aktaralım: Eşlerde, doğal yollarla kadının yumurtalıklarının erkeğin spermi ile döllenmesine önleyen bazı hastalık durumları ortaya çıkabilir. Örneğin rahim boynu [Serviks] tıkanıklığı ya da yumurtalığa ulaşması için sperm hareketinde zayıflık ya da uzmanlar tarafından bilinen diğer nedenler gibi. Bazı bilim adamları, uygun koşullarda rahim dışında bir tüp içinde de yumurtalık döllenmesinin olabileceğini keşfettiler. Şöyle ki kadına yumurta salınımına yol açan Clomid gibi ilaçlar verilir. Sonra uzman Doktor, Laparoskopisi ile göbekten karına girer ve ovulasyon [yumurtlama] dönemini araştırır ve ovulasyondan bir kaç yumurta alır. Sonra her bir yumurtayı özel bir sıvı içinde Petri tabağına koyar ve bu yumurtalar erkeğin spermi ile döllenir.

Sonra tüpte döllenme gerçekleşince, döllenmiş bir veya daha fazla yumurta kadının rahmine konulur. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* böyle bir döllenmiş yumurtadan çocuk takdir etmiş ise şüphesiz ki o, rahim duvarına asılı bir damlaya sonra nutfeye sonra da kan pıhtısı dönüşür. Eğer Allah *Subhânehu ve Teâlâ* bu döllenmiş yumurtadan çocuk takdir etmemiş ise, ölür ve yok olup gider. Buna göre şeri hüküm şu şekildedir:

1- Doğal gebelik yolunun olmaması açısından eşlerin, hastalığın çaresi olarak rahim dışında tüp bebeğe başvurmaları caizdir. Çünkü bu, bir tedavidir. Rasûl *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* tedaviyi emretmiştir. Ebu Davud, Usame ibn Şerik'ten rivayet ettiğine göre Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurdu: *“Tedaüvü fînâllâhi عزَّ وَجَلَّ لَمْ يَضَعْ دَاءً إِلَّا وَضَعَ لَهُ دَوَاءً غَيْرَ دَاءٍ وَاحِدٍ الْهَرَمُ”* **“Tedavi olunuz, çünkü Allah Azze ve Celle verdiği her hastalık için, mutlaka bir deva yaratmıştır. Ancak bir dert hariç, o da yaşlılıktır.”** yani ölüm hariç. Ama bunun iki şartı vardır:

Birincisi: Tüp içindeki döllenme sahit bir akit ile evlenmiş kadın ve erkeğin sperminden olmalıdır. Ruveyfia ibn Sabit el-Ensari'den rivayet edildiğine göre Rasûl *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurdu: *“Allah'a ve ahiret gününe iman etmiş bir kişinin, suyunu başkasının tarlasına akıtması helal olmaz.”* [Ahmed] Dolayısıyla kocanın spermi dışında herhangi bir kadının yumurtasının döllenmesi caiz değildir.

İkincisi: Bunun, yani tüp içerisindeki döllenmenin ve döllenmiş yumurtanın kadının rahmine transfer edilmesidir. Batıda yapıldığı gibi kocanın vefatından sonra değil de hayatta iken yapılmalıdır. Zira onlar, ister kocası sağ veya ölü olsun dondurulmuş yumurtanın anne rahmine istedikleri zamanda transfer edilmesinde bir sakınca görmemektedirler! Bu ise, İslâm'da helal değildir. Çünkü gebeliğin başlamasından beri hayatta olan bir koca olmaksızın kadının gebeliği haramdır ve bundan dolayı ceza gerekir. Zira bir koca olmaksızın gebelik, zinanın kanıtlarındandır. Bir koca olmaksızın gebe kalan herhangi bir kadın, büyük haram ve günah işlemiş bir günahkârdır. Bu da Ömer ve Ali *Radiyallahu Anhuma'*dan rivayet edilen sözlerinin olması ve sahabenin içerisinde de onların sözlerini inkâr eden birisinin çıkmamasından dolayıdır. Oysa bu durum, sabit olmamış olsaydı, inkâr edilirdi. Binaenaleyh bu da icma olmaktadır. Böylece rahim dışındaki döllenme işlemi ve ardından da anne rahmine transfer edilmesi, kocadan eşine ve

koca da hayatayken olmalıdır ki bu, caizdir. Yani “tüp bebek” denilen şey, mezkûr şartlarda caizdir.

İkincisi: Embriyonun cinsiyetini belirlemek: Antik çağlardan bu yana insanlar içinde istedikleri bebeği seçmek için ve istemediğini de bulabildiği bir yolla yok etmek için çalışanlar olmuştur.

* Cahiliyede insanlar, savaş ve neslin devamına yardımcı olduğu için erkek çocuk istiyorlardı. Kızları ise yok ediyorlar yani diri diri toprağa gömüyorlardı. **“Diri diri topırağa gömülen kıza, hangi günah sebebiyle öldürüldü? Diye sorulduğunda.”** [Tekvîr 8-9]

* Ne zaman ki gebe kadının karnına ultrason cihazı ile bakılması gibi başka yöntemler ortaya çıktı ve embriyo da istenmeyen bir cinsten olunca, anne karnında iken onu düşürmek için kürtaj kullanır oldular. Burada başka eski girişimler de vardır.

* Daha sonra, özellikle yeni modern teknikler keşfedilince embriyonun cinsiyetini belirlemek ile ilgili bir dizi araştırma yapıldı. Bunların en belirgin olanı şu iki yöntemdir:

Birincisi: Bu yolun daha teknik ve gelişmiş olduğunu söylediler. Bunu ayrıştırılmış sperm dölleme yöntemi olarak isimlendirdiler. Bu yöntem, deney tüpü içerisinde [X] dişilik kromozomunu, [Y] erkeklik kromozomundan ayrıştırılması, yani farklı yöntemlerle beden dışında ayrıştırılması için sperm üzerinde testler yapılmasını gerektirmekte ve bu da teknik bir tıbbî müdahaleye gerek duymaktadır.

Bu fikirle bilim adamları, sperm kromozomlarının “erkeklik kısmı Y ve dişilik kısmının X” olmak üzere [XY] olduğunu gördüler. Keza yumurtanın kromozomlarının da [XX], “yani iki dişilik kısmının” olduğunu da gördüler. Böylece yumurta ile döllen spermdeki erkeklik kısmı olan Y olduğu ve dolayısıyla [XY], yani erkek embriyo oluştuğunu ve yumurta ile dölenen “X” olduğu ve dolayısıyla “XX”, yani dişi embriyo oluştuğunu gördüler Binaenaleyh spermdeki “Y” erkeklik kısmını, “X” dişilik kısmından ayırtmak için testler yaptılar, ardından da erkek embriyo istediklerinde yumurtayı erkeklik kısmı ile tüpte döllediler ve dişi embriyo istediklerinde de yumurtayı dişilik kısmı ile tüpte döllediler.

Basit bir fark ile burada buna benzeyen bir yöntem vardır. Bu yöntem, yumurtaların tüplerde döllenmesi, ardından da döllenmelerinden sonra incelenmekle gerçekleşmektedir. Zira XX taşıyan döllenmiş yumurta dişi olurken, XY taşıyan yumurta erkek olmaktadır. Erkek çocuk isteyen bir kadının rahmine XY döllenmiş yumurta transfer edilmekte ve kız çocuğu isteyen bir kadının rahmine ise, XX döllenmiş yumurta transfer edilmektedir. Her iki yöntem de maksat bakımından birbirine benzese de birincisinde döllenme ve erkeklik kısmının dişilik kısmından ayrıştırılması öncesinde sperm incelenmesi yapılmaktadır. İkincisinde ise, “embriyoların”, yani döllenmiş yumurtaların incelenmesi ve ardından erkek embriyoların dışıdan ayrıştırılması yapılmaktadır.

Eskiden günümüz çağına kadar çocuğun cinsiyetini seçmeye yönelik insan girişimlerinin özeti işte budur. Vakanın bilinmesinden, yani Tahkiku'l Menattan sonra şeri hükmü aşağıdaki şekildedir:

A- İstenmeyen çocuğun öldürülmesine gelince; bu, haramdır. Çünkü bu, kasten canın öldürülmesidir ve ahiretteki cezası ise içinde ebediyen kalınacak Cehennemdir.

“Kim bir mümini kasten öldürürse, onun cezası, içinde ebedi kalacağı Cehennemdir. Allah, ona gazap etmiş, lanet etmiş ve onun için büyük bir azap hazırlamıştır.” [en-Nisâ 93] Dünyadaki cezası ise, kısasa karşılık kısastır. Yani maktulün velisi affetmez veya diyet istemezse öldürmektir.

B- Ebeveyn erkek çocuğu istediği halde kız olması gibi ehlinin, istemedikleri bir embriyo olduğunu bildiklerinde anne karnındayken ceninin öldürülmesine gelince, aynı şekilde bu da haramdır ve buna ceza gerekir. el-Buhârî ve Müslim, Ebi Hurayra yoluyla rivayet ettiklerine göre - Lafız el-Buhârî'ye aittir- **“Huzeyl'den iki kadın birbiriyle kavga etti. Onlardan biri diğerine bir taş atıp hem onu, hem de karnındaki cenini öldürdü. Bunun üzerine bunu Rasûlullah götürdüklerinde, Rasûlullah cenin diyeti olarak kadın veya erkek köle ödenmesine hükmetti.”**

C- Erkeklik kısmının, spermdeki dişilik kısmından ayrıştırılması, ardından da erkek çocuk istendiğinde yumurtanın erkeklik kısmı ile döllenmesi ve kız çocuğu istendiğinde dişilik kısmı ile

döllenmesi veya erkeklik embriyolarının dişilikten ayrıştırılması ve istenen ceninin rahmine transfer edilmesine gelince; bu operasyonlar, caiz değildir. Çünkü bunlar, bir tedavi değildir. Yani gebe kalmayan, ardından gebe kalmak için tedavi olan kadının gebeliği için bir tedavi değildir. Diğer bir ifadeyle kadının yumurtasının normal yolla kocanın spermi ile döllenmesi imkânsızlığı için bir tedavi değildir. Dolayısıyla yumurtanın tüplerde döllenmesi tedavisine başvurulmuştur. Bilakis bunlar, spermdeki erkeklik bölümünü dişilik bölümünden ayrıştırılmasına veya embriyoların ayrıştırılmasına ilişkin başka bir şey olup normal yolla gebe kalması imkânsız olan kadın için bir tedavi değildir. Yani bu operasyonlar, gebe kalınmaması hastalığı için bir tedavi değildir. Zira bunlar, ancak avretin açılmasıyla gerçekleşmektedir. Çünkü yumurtaların alınması ve tekrar transfer edilmesi bunu gerektirmektedir. Oysa avretin açılması haramdır ve bu haram, tedavi dışında caiz değildir. Mademki bu operasyonlar bir tedavi değildir, o halde bunlar, haramdır, caiz olmaz.

Sonuç olarak Allah *Subhânehu ve Teâlâ* ayette buyurduğu bilim şeri hükümlere uygun olarak hayırda kullanılabilir, buna karşılık sahibi ecir alır. **“Oku! Senin Rabbin en cömert olandır. Öyle bir Rab ki kalemle öğretmiştir. İnsana bilmediğini belletmiştir.”** [Alak 3-5] Şerde de kullanılabilir, bundan dolayı günah olur. Bu durumda sonuçlar, insanlık açısından vahim olur. Batı ülkelerinde görülen soyların karışımı, sperm, yumurta ve embriyo dondurma bankaları ve bunlar ile yapılan ticaret, tüyler ürperticidir. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* bu şerli kimseler hakkında şöyle buyurdu: **“Kalpleri vardır ama anlamazlar, gözleri vardır ama görmezler, kulakları vardır ama işitmezler. İşte bunlar hayvanlar gibi hatta daha sapıktırlar. İşte bunlar gafillerdir.”** [Araf 179]

Allah *Subhânehu ve Teâlâ* bu evrene bilimler tevdi eyledi, insana bilmediğini öğretti. İnsana akletme, düşünme ve tedebbür özellikleri verdi ki iman edenlerin imanı artsın ve küfredenler de dünyada rezil rüsva bir şekilde yüzüstü sürünsünler. Ahirette onlara elim bir azap vardır.

Kardeşiniz Ata İbn Halil Ebu Raşta

Facebook sayfasının linki:

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=220629058105179>

H.10 Safer 1435

M.13 Aralık 2013